

2011 là năm cờng đờng quờ cờ phờ i tiờ pờ cờ giờ i quyờ t thờ t nghiờ p, tranh chờ p thờ thờ ng mờ i và tiờ n thờ .

Nhờ ng các nờ c đờng trờ i đờ y xác đờ nh rõ vờ trí trên bàn cờ kinh tờ thờ giờ i : kiờ m soát 52% sờ n lờ thờ ng công nghiờ p toàn cờ u, 80% đờ trờ ngoờ i thờ cờ a thờ giờ i và 66% các đờ ch vờ tài chính cờ a nhân lờ i.

Khờ ng hoờ ng toàn cờ u 2008 đã đờ o lờ n trờ t thờ kinh tờ thờ giờ i. New Delhi, hay Bờ c Kinh, Brazi ngày nay đờng nờ m chờ c trong tay nhờ ng chìa khóa cờ a thờ thờ ng lại quan trờ ng không kém Washington hay Paris. Khờ ng hoờ ng nghiờm trờ ng nhờ t thờ giờ i sau Thờ chiờ n thờ Hai là cú hích tuyờ t vờ i đờ a các nờ c đờng phát triờ n, mà tiêu biờ u nhờ t là Trung Quờ c, nờ Đờ và Brazil, trờ thành nhờ ng cờ thờ ng quờ c kinh tờ cờ a thờ giờ i.

Ngày nay, nhóm đờ c gờ i là các quờ c gia phờ thờ ng Nam kiờ m soát 52% sờ n lờ thờ ng công nghiờ p toàn cờ u, 80% đờ trờ ngoờ i thờ cờ a thờ giờ i và 66% các đờ ch vờ tài chính cờ a nhân lờ i phờ i đờ qua các sỏn chờ ng khoỏn cờ a các nờ c thờ ng đờ c coi là thuờ c Thờ giờ i thờ Ba.

Nhìn đờ n các đờ báo cho mờ t năm mờ i vờ a hẻ mờ : thờ lờ tăng trờ thờ ng trung bình cho năm 2011 gờ n nhờ không thay đờ i so vờ i năm ngoỏi. GDP toàn cờ u đờ trừ tăng thờ 3 đờ n 4%.

Nờ u nhờ các nờ c công nghiờ p phát triờ n đờ t đờ c thờ 2 đờ n 2,5% tăng trờ thờ ng, thờ đờ đã là mờ t thành tích vờ thờ t bờ c. Thờ c thờ phờ phỏng hờ n, đờ là đờ tăng trờ thờ ng cờ a Chỏu Ầu, Hoa Kờ và Nhờ t Bờ n thờ cờ chờ p chờ n, nờ n thờ t nghiờ p thờ nói mờ t cách ví von : sau đờ t « thờ y triờ u dỏng » trong hờ n hai năm vờ a qua, « mờ c nờ c chờ rút mờ t cách hờ t sờ c chờ m ». Tờ i mờ t nờ c đờ c coi là có thờ trờ thờ ng lao đờ ng nỏng đờ ng nhờ t cờ a Chỏu Ầu là Tây Ban Nha, 20% dân sỏ trong tuờ i lao đờ ng không có viờ c làm. Nờ c Mờ cũng chờ a mờ y khi phờ i đờ i mờ t vờ i thờ lờ thờ t nghiờ p gờ n 10%.

Trong khi đó nhìn t*đ* các n*đ*n kinh t*đ* đang tr*đ*i d*đ*y, Qu*đ* Ti*đ*n T*đ* Qu*đ*c T*đ* IMF hay T*đ* Ch*đ*c H*đ*p Tác và Phát Tri*đ*n Kinh T*đ* OCDE đ*đ*u d*đ* báo trong năm 2011, kh*đ*i này s*đ* không khó khăn gì đ*đ* đ*đ*t m*đ*c tiêu tăng tr*đ*ng t*đ* 5% đ*đ*n 9% trong năm nay.

M*đ*t thay đ*đ*i khác n*đ*a theo phân tích c*đ*a chuyên gia kinh t*đ* và cũng là m*đ*t nhà nghiên c*đ*u l*đ*ch s*đ*, Nicolas Baverez thì trong lúc ph*đ*ng Tây - mà đ*đ*n hình là nhi*đ*u thành viên kh*đ*i euro lâm vào c*đ*nh n*đ* n*đ*n ch*đ*ng ch*đ*t, thì các qu*đ*c gia đang tr*đ*i d*đ*y l*đ*i d*đ* th*đ*a ph*đ*ng ti*đ*n tài chính. Trung Qu*đ*c hay *đ*n Đ*đ* v*đ*i h*đ*n hai t*đ* r*đ*i dân s*đ* đang tr*đ* thành nh*đ*ng nhà tiêu th*đ* h*đ*p đ*đ*n.

T*đ*i Brazil, s*đ*c mua c*đ*a t*đ*ng l*đ*p trung l*đ*u giúp ngành công nghi*đ*p Brazil b*đ*o d*đ*n lao vào các lĩnh v*đ*c v*đ*n đ*đ*c coi là đ*đ*c quy*đ*n c*đ*a ph*đ*ng Tây. Cũng chính s*đ* m*đ*nh đ*đ*n chi tiêu này c*đ*a m*đ*t t*đ*ng l*đ*p tr*đ*, v*đ*a khá gi*đ*, v*đ*a có tay ngh*đ* chuyên môn cao *đ* nh*đ*ng qu*đ*c gia này đã góp ph*đ*n làm thay đ*đ*i tr*đ*t t*đ* kinh t*đ* th*đ* gi*đ*i. Ngoài ba đ*đ*ng c*đ* kinh t*đ* chính c*đ*a kh*đ*i các n*đ*c đang tr*đ*i d*đ*y là Trung Qu*đ*c, *đ*n Đ*đ* và Brazil, thì còn có c*đ* m*đ*t « th*đ* h*đ* theo sau », nh*đ* l*đ*i ông Baverez : th*đ* h*đ* hai trong kh*đ*i các n*đ*c đang c*đ*t cánh đó bao g*đ*m Indonesia, Malaysia, Vi*đ*t Nam, Nam Phi, Th*đ* Nh*đ* K*đ* hay Mêhicô.

V*đ* ph*đ*n mình, nhà báo và cũng là m*đ*t nhà s*đ* h*đ*c chuyên nghiên c*đ*u v*đ* quan h*đ* qu*đ*c t*đ* ông Dominique Vidal, nh*đ*n xét : đã đ*đ*n lúc ph*đ*ng Tây c*đ*n chia s*đ* quy*đ*n l*đ*c kinh t*đ* v*đ*i các n*đ*c đang tr*đ*i d*đ*y :

« Trong th*đ*i gian 20 năm - th*đ* gi*đ*i chuy*đ*n t*đ* mô hình l*đ*ng c*đ*c do Liên Xô và Hoa K*đ* đ*đ*ng đ*đ*u, sang mô hình đ*đ*n c*đ*c mà *đ* đó m*đ*i ng*đ*i đ*đ*u nghĩ là t*đ*t c*đ* ph*đ*i đ*đ*c đ*đ*t d*đ*i s*đ* th*đ*ng tr*đ* c*đ*a n*đ*c M*đ* trong m*đ*t th*đ*i gian r*đ*t dài. Th*đ* nh*đ*ng, kh*đ*ng ho*đ*ng 2008 đã làm đ*đ*o l*đ*n tr*đ*t t*đ* th*đ* gi*đ*i *đ*y. T*đ* l*đ* th*đ*t nghi*đ*p *đ* Hoa K*đ* ngày nay cao g*đ*p đôi so v*đ*i giai đ*đ*n ti*đ*n kh*đ*ng ho*đ*ng ; 10% các doanh nghi*đ*p c*đ*a M*đ* b*đ* khai t*đ* n*đ*i trong hai năm qua.

Trong hai th*đ*p niên 1990- 2010, kinh t*đ* M*đ* tăng 50%, th*đ* nh*đ*ng kinh t*đ* toàn c*đ*u tăng t*đ*i 55%. Đó là đ*đ*u hi*đ*u cho th*đ*y siêu c*đ*ng kinh t*đ* s*đ* 1 đang b*đ* m*đ*t s*đ* các n*đ*c khác đ*đ*i k*đ*p. Thêm vào đó ph*đ*i k*đ* đ*đ*n th*đ*t b*đ*i quân s*đ* *đ* Irak, đ*đ*n s*đ* sa l*đ*y *đ* Afghanistan, đ*đ*n b*đ* t*đ*c hoàn toàn trên h*đ* s*đ* C*đ*n Đông. T*đ*t c*đ* nh*đ*ng y*đ*u t*đ* v*đ*a nêu t*đ*o đ*đ*u ki*đ*n đ*đ* nhi*đ*u n*đ*c đang tr*đ*i d*đ*y có ti*đ*ng nói m*đ*nh h*đ*n trên các h*đ* s*đ* qu*đ*c t*đ*, và nh*đ* v*đ*y nhóm này cũng có quy*đ*n đòi đ*đ*c chia các thành qu*đ* kinh t*đ* m*đ*t cách x*đ*ng đáng và công b*đ*ng h*đ*n. Nói cách khác, ph*đ*ng Tây

không còn đ*đ*c quy*đ*n th*đ*ng lĩnh các ho*đ*t đ*đ*ng kinh t*đ* c*đ*a nhân lo*đ*i »

Tr*đ* l*đ*i đài RFI, giáo s*đ* Bertrand Badie gi*đ*ng đ*đ*y t*đ*i tr*đ*ng Chính tr*đ* kinh doanh Paris không ph*đ* nh*đ*n nh*đ*ng thành công v*đ*t b*đ*c c*đ*a Trung Qu*đ*c, nh*đ*ng ông không hoàn toàn tin t*đ*ng là Trung Qu*đ*c đã tr*đ* thành m*đ*t siêu c*đ*ng c*đ*a th*đ* gi*đ*i. Giáo s*đ* Badie nêu lên m*đ*t s*đ* lý do cho th*đ*y còn quá s*đ*m đ*đ* k*đ* v*đ*ng là Trung Qu*đ*c s*đ* tr*đ* thành đ*đ*u tàu kéo kinh t*đ* toàn c*đ*u đi lên :

« Là m*đ*t siêu c*đ*ng có nghĩa là gì ? Ngoài khía c*đ*nh quân s*đ*, vì đây không còn là tiêu chu*đ*n duy nh*đ*t đ*đ* xác đ*đ*nh v*đ* trí c*đ*a m*đ*t c*đ*ng qu*đ*c, chúng ta ph*đ*i ph*đ*i k*đ* đ*đ*n s*đ*c m*đ*nh kinh t*đ*, th*đ*ng m*đ*i, khoa h*đ*c, k*đ* thu*đ*t, văn hóa ...

V*đ* ph*đ*ng đi*đ*n kinh t*đ*, đ*đ*nh r*đ*ng c*đ* th*đ* gi*đ*i đ*đ*u tr*đ*m tr*đ* tr*đ*c đã tăng tr*đ*ng v*đ*t b*đ*c c*đ*a Trung Qu*đ*c, th*đ* nh*đ*ng b*đ*n thân qu*đ*c gia này cũng đ*đ*ng ph*đ*i gi*đ*i quy*đ*t nhi*đ*u mâu thu*đ*n n*đ*i b*đ* và đ*đ*c bi*đ*t là v*đ* m*đ*t xã h*đ*i. Trung Qu*đ*c nh*đ* v*đ*y v*đ*n là m*đ*t i*đ*n s*đ* k*đ* c*đ* trong đ*đ*a h*đ*t kinh t*đ* và tài chính.

Thêm vào đó, đã v*đ*n lên và thành công sáng chói c*đ*a Trung Qu*đ*c còn tùy thu*đ*c vào nhi*đ*u y*đ*u t*đ* bên ngoài, đi*đ*n hình là vào s*đ*c mua c*đ*a M*đ*, vào nguyên li*đ*u c*đ*a châu Phi, châu M*đ* La Tinh ... Mô hình kinh t*đ* th*đ* gi*đ*i ngày nay không đ*đ*n gi*đ*n là m*đ*t cu*đ*c đ*đ* s*đ*c, hay m*đ*t trò ch*đ*i mà i*đ* đó m*đ*i n*đ*c ch*đ* c*đ*n c*đ*nh tranh v*đ*i nhau. Chúng ta đ*đ*ng đ*đ*ng tr*đ*c m*đ*t mô hình mà các qu*đ*c gia trên th*đ* gi*đ*i v*đ*a đ*đ*u trí v*đ*i nhau, nh*đ*ng l*đ*i v*đ*a c*đ*n đ*đ*n nhau. Ch*đ* c*đ*n nhìn vào tr*đ*ng h*đ*p c*đ*a Hoa K*đ* và Trung Qu*đ*c thì đ*đ* rõ »

Nhà s*đ* h*đ*c Dominique Vidal nh*đ*n m*đ*nh : Trung Qu*đ*c ngày nay đ*đ*ng v*đ*n lên trong m*đ*t b*đ*i c*đ*nh kinh t*đ* khá ph*đ*c t*đ*p dù v*đ*y B*đ*c Kinh c*đ* g*đ*ng t*đ* thái đ*đ* có trách nhi*đ*m h*đ*n đ*đ*i v*đ*i c*đ*ng đ*đ*ng qu*đ*c t*đ*, ch*đ*ng h*đ*n nh*đ* là quan tâm h*đ*n đ*đ*n v*đ*n đ*đ* khí th*đ*i gây hi*đ*u i*đ*ng l*đ*ng kính, môi tr*đ*ng ...

Thay đ*đ*i đó m*đ*t ph*đ*n do trong th*đ* gi*đ*i toàn c*đ*u hóa và ngày càng m*đ* r*đ*ng nh*đ* hi*đ*n nay, các qu*đ*c gia ngày càng l*đ* thu*đ*c vào nhau h*đ*n. Ông Vidal gi*đ*i thích :

"Kh*đ*ng ho*đ*ng tài chính châu Á x*đ*y ra tr*đ*c kh*đ*ng ho*đ*ng tín đ*đ*ng đ*đ*a i*đ*c và tài chính toàn c*đ*u

2008 đến nay chỉ có năm. Chỉ riêng trong hai năm vừa qua, bất chấp biến động kinh tế toàn cầu khá rõ rệt, nhiều nước đang triển khai dự án Trung Quốc, Ấn Độ hay Brazil vẫn duy trì được thành tích tăng trưởng gần 10%. Đây là điều mà các nước phát triển Tây không dám mơ tưởng.

Trung Quốc hiện đang kiểm soát đến 9% tổng kim ngạch xuất khẩu toàn cầu, 7% nhập khẩu của các thị trường và có trong tay hơn 2500 tỷ đô la dự trữ ngoại tệ, phần lớn là công trái của Mỹ và Nhật. Điều đó có nghĩa là Trung Quốc có tiềm năng để làm khuynh đảo "Chú Sam". Dù vậy, trên thực tế Mỹ chỉ cần có 1% tài sản của mình vào tay Trung Quốc.

Thứ hai, Trung Quốc là một ông khổng lồ kinh tế đang vươn dậy, nhưng ông khổng lồ châu Á này lại thu hút nhiều vào nguyên liệu và năng lượng của thị trường. Chính hợp nên như Trung Quốc cũng cần có thêm một đại dương nuôi sống 1 tỷ ba miệng ăn. Chính sách ngoại giao của Bắc Kinh hiện nay không ngừng theo đuổi những mục tiêu kinh tế đó.

Điều thứ ba : Trung Quốc còn đang đặt ra nhiều mục tiêu tham vọng khác nhau là cải thiện môi trường, tạo ra một thế giới an sinh xã hội ... nhằm nâng cao cuộc sống cho người dân. Đây mới chỉ là những tham vọng của một đất nước Trung Quốc lớn mạnh ».

Vấn đề kinh tế tại châu Âu và Hoa Kỳ trong năm nay không được tối ưu sáng như các xu hướng mà chúng ta vừa nêu. Tại châu Âu, ngoài trừ nước Đức, các chuyên gia đều lo ngại tình trạng thất nghiệp tràn lan còn kéo dài cho đến năm 2015.

Khoảng euro còn tiếp tục lao dốc vì các chương trình thắt lưng buộc bụng nhằm giảm bớt chi ngân sách. Một người đi đầu nhìn nhận hành động nhân hóa hệ thống tài chính, giới quy định bắt buộc là điều cần thiết. Nhưng một giới chi tiêu trong lúc đầu phần lớn kinh tế còn "chấp chới" thì không khác gì châu Âu từ cuối mình sẽ đóng một chìa khóa cho phép nhanh chóng quay lại với con đường tăng trưởng.

Toàn bộ các nước châu Âu từ Anh đến Pháp, từ Ai Len đến Hy Lạp và các nước đông Âu vừa gia nhập Liên Hiệp Quốc đều đưa ra những chương trình cắt giảm nhân sự trong các lĩnh vực công cộng. Trong khi đó, tính từ cuối 2007 đến nay, do tác động của khủng hoảng, trên thế giới đã có thêm 30 triệu người bị mất việc làm. Ba phần tư số này sinh sống tại các nước công nghiệp phát triển.

Trong khi đó tại một vài nước đang lên như Trung Quốc hay Hàn Quốc và tại nhiều nước trong vùng Đông Nam Á, các diều kiển lao động đã biến xuống cấp đáng kể. Tại các quốc gia này, số người lao động bần nghèo đi ngày càng gia tăng. Công nhân là người lao động vất vả đi làm, nhưng lương không đủ để nuôi thân. Theo Tổng cục Lao động thế giới, 13% thanh niên trong độ tuổi từ 15 đến 24 không có việc làm.

Đối với nước Pháp, thì 2011 là năm đầy thử thách : năm nay Paris giữ chức chủ tịch luân phiên nhóm G20 cho đến tháng 11. Trong nhiệm kỳ này, diễn đàn Elysée đưa ra hai mục tiêu chính : thứ nhất là thúc đẩy hệ thống cải thiện thế giới - giảm bớt các rủi ro tài chính, đánh thuế vào một số dịch vụ ngân hàng và các khoản tiền thưởng dành cho các nhà môi giới, những người tham gia nhóm lớn các sản phẩm khoán với các sòng bạc.

Tham vọng thế giới của Paris là đưa thêm các hệ thống khác tham gia nhóm G20 như vốn để phát triển bền vững và công nghệ biến đổi khí hậu. Chưa đầy ba tháng sau khi diễn khai Seoul, nơi ông Sarkozy nhận lấy trọng trách chủ tịch luân phiên G20 tay tiếp thế giới Hàn Quốc Lee Myung Bak, thì tiếp thế giới Pháp đã thay đổi chương trình : Nicolas Sarkozy đưa ra quan tâm nhiều hơn đến các vấn đề xã hội, mà động lực là mục tiêu đẩy lùi thất nghiệp, một đề tài mà giới phân tích cho rằng sẽ được đổ dồn chú ý đến nhiều hơn, vì 2011 cũng là năm mà tiếp thế giới Pháp chuẩn bị đổ dồn mọi động lực cho ông ra tranh cử thêm một nhiệm kỳ tiếp theo.